

prof. Stanojević do sada pisao i kad ne bismo bili upućeni u metodu i u polazna gledišta, kojima se prof. Stanojević služi, kad nam tumači i objašnjava povijesni i kulturni razvitak Srba. Ta je svoja gledišta prof. Stanojević najbolje precizirao u svojoj radnji o »Postanku srpskog naroda³⁾), koju je napisao pred nekoliko godina. Bit će od interesa, da se ovom prilikom osvrnemo na tu radnju u vezi sa spomenutom najnovijom raspravom.

Po mišljenju prof. Stanojevića, kad su se južni Slaveni doselili na Balkan, ta je slavenska masa bila sastavljena od mnogo plemena; ova su se plemena međusobno razlikovala ne samo po brojčanoj snazi, nego su te razlike bile naročito naglašene u njihovim fizičkim, moralnim i intelektualnim osobinama.

Srpsko pleme se je nastanilo u slivu rijeka Tare, Pive, Lima, gornjega toka Drine i gornjeg Ibra. Ti su krajevi bili sa svih strana okruženi visokim, nepristupačnim brdima i bili su kao neka prirodna tvrđava za one stočare-gorštace, koji su silazili u pljačku u svim pravcima i brzo se vraćali u svoju prirodnu tvrđavu, kamo je neprijatelj vrlo teško prodirao.

To je bila materijalna podloga, fizička i ekonomska sredina u kojoj se je zateklo srpsko središnje pleme u VII. vijeku. Međutim prof. Stanojević ne pridaje toliku važnost samoj sredini. Glavna podloga njegovog tumačenja daljnjeg razvitka Srba, to su rasne osobine ove početne jezgre, to su moralne i intelektualne osobine ovoga plemena, koje

³⁾ St. Stanojević, Postanak srpskog naroda, Beograd, 1934.